

Sağlık Sektöründe Zorunlu Sorumluluk Sigortaları

Özlem ÖNER¹

¹ Amasya Üniversitesi

Dünya Sağlık Örgütü 2000 Raporuna göre sağlık sistemi, temel amacı sağlığı geliştirmek, yenilemek. ve sürdürmek olan tüm aktiviteleri içerecek biçimde ifade edilmiştir (1). Bu tanıma göre sağlık hizmeti sağlamayı amaçlayan hastane, poliklinik vb. gibi işletmeler ile birlikte, sağlığı iyileştirmeye yarayan eğitim, endüstriyel ve teknolojik gelişimler, çevre temizliği gibi tüm faaliyetler de sistemin içine dâhil edilmiştir. Bu tanım birçok yönden geçerli olsa da; sağlık hizmetine yönelik yapılan sigortalar çoğunlukla hastane için ya da hekimler için yaptırılmaktadır.

Sorumluluk, bir kişiye başvurulabilme durumu ya da ona yaptırım uygulanabilme durumu anlamında kullanılırken; sorumluluk sigortası ise sigortalının, kendi sorumluluk riskini, ödeyeceği prim doğrultusunda sigortacıya nakletmesi olarak ifade edilmektedir. Bu şekilde sigortalının üçüncü kişilere vereceği zararlardan doğan sorumluluğu ve ortaya çıkabilecek ekonomik sonuçlara karşı sigorta himayesi ortaya çıkmakta ve üçüncü kişilerin zararları sigorta sözleşmesinde kararlaştırılan bedellere kadar sigorta şirketi tarafından karşılanmaktadır (2).

Günümüzde insan hakları ve hasta hakları kavramlarının gelişmesi ile birlikte, haklarını öğrenen ve haklarına saygı gösterilmesini talep eden bir toplum meydana oluşmaya başlamıştır. Bu talep, sağlık sektöründe hizmet sunan meslek gruplarının sorumlulukları ve dolayısıyla davranışlarında değişiklikler ortaya çıkarmaktadır. Sağlık sektöründe hizmet veren sağlık çalışanlarının sorumlulukları konusunda, hekimlerin tıbbi uygulamalar sırasında karar verici ve uygulayıcı rolleri doğrultusunda en büyük pay hekimlere aittir. Hekimlerin mesleklerini ortaya koyarken insan sağlığına yarar sağlamaları sebebiyle takdir edilmeleri ne kadar azaltıyor gibi görünse de, aksi durumlarda büyük tepkilerle karşılaşmaları huzur ve güven içerisinde hizmet vermelerine engel teşkil etmektedir. Hekimlerin mesleklerini güven içinde gerçekleştirebilmeleri için mesleki sorumluluk sigortası hekimler için zorunlu hale getirilmiştir (3).

Sorumluluk sigortalarında riziko, sigortalının sorumluluğu çerçevesinde bahsedilebilen tazminat talebidir (2). Hekimlerin ve sağlık kuruluşlarının hizmetleri, hasta yakınları ve hastalar için risk taşımaktadır. Sigortanın temel fikri kendi kendine yardım düşüncesinden temel alıyorsa da bu yardım belli tehlikeler ortaya çıktığında toplumu birleştirmektedir (4). Bu bağlamda, hekimin

İnsan hakları ve hasta hakları kavramlarının gelişmesi ile birlikte, hekimlerin tıbbi uygulama hatası iddiaları ile karşı karşıya kalmaları gün geçtikçe artmaktadır. Sağlık çalışanlarının da bu iddialar karşısında tazminat taleplerine yönelik sigorta yaptırma ihtiyacı doğmaktadır.

Çeşitli yasal düzenlemelerle, sağlık kuruluşları ile birlikte sağlık birimlerinde çalışan uzman hekimler, hekimler ve diş hekimleri açısından kurum ve kuruluşlarca sigorta primine yapılacak katkının usul ve esasları ayrıntılı olarak belirtilmiş, poliçe bedellerinin miktarları, sınırları belirlenmiştir. Mevcut durumda yürürlükte olan düzenlemeler, hekimlerin mesleklerini ifa ederken kendilerini güvende hissetmeleri amaçlandığı görülmektedir. Bununla birlikte, sağlık çalışanlarının toplum tarafından riski kabul gören bir bıçak sırtı meslek icra etmeleri göz önüne alınarak, daha kapsamlı, koruyucu ve güven verici nitelikte mesleki sorumluluk sigortaları geliştirilmesinin hem sağlık personeli için, hem de tüm toplum için yararlı olacağı düşünülmektedir.

Kaynaklar

1. Murray C.J.L. and Frenk J., World Health Report 2000: A Step Towards Evidence-Based Health Policy. the Lancet 2001; 357(26): 1698-1700
2. Yalçıntepe N. Hekim Mesleki Sorumluluk Sigortası, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2011.
3. Özkıdık D. Hekimin Mesleki Sorumluluk Sigortası, Ankara Barosu Dergisi 2016/4: 244-268
4. Ateş T. Hekimlerin Cezai ve Hukuki Sorumlulukları, Nobel Tıp Kitapevi, Ankara, 2007.
5. Canfes G. Hekimlerin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasına İlişkin Farkındalık Düzeylerinin Belirlenmesi: Denizli İlinde Bir Uygulama, Okan Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2016.
6. <http://www.halksigorta.com.tr/tr-TR/mesleki-sorumluluk-sigortasi.aspx>
7. Resmi Gazete, Tarih: 21.07.2010, Sayı: 27648, Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları
8. Resmi Gazete, Tarih: 21.07.2010, Sayı: 27648, Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Tarife ve Talimatı
9. Demirezen D. Hekimin Mesleki Sorumluluk Sigortası, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2008.
10. Kender, R.; Türkiye’de Hususi Sigorta Hukuku, Yenilenmiş 9. Bası, İstanbul 2008.
11. Şenocak, K.; Mesleki Sorumluluk Sigortası, Ankara 2000
12. Bozer, Ali; Sigorta Hukuku, Ankara 1965
13. Turgaz G. Sağlık Sektöründe Mesleki Sorumluluk Sigortası Uygulaması, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2007
14. Celbiş O., Keser H., Börk T. ve Öner B. S., Yüksek Yargı Kararlarında Tıbbi Uygulama Hataları, Akademisyen Yayınevi, 2018